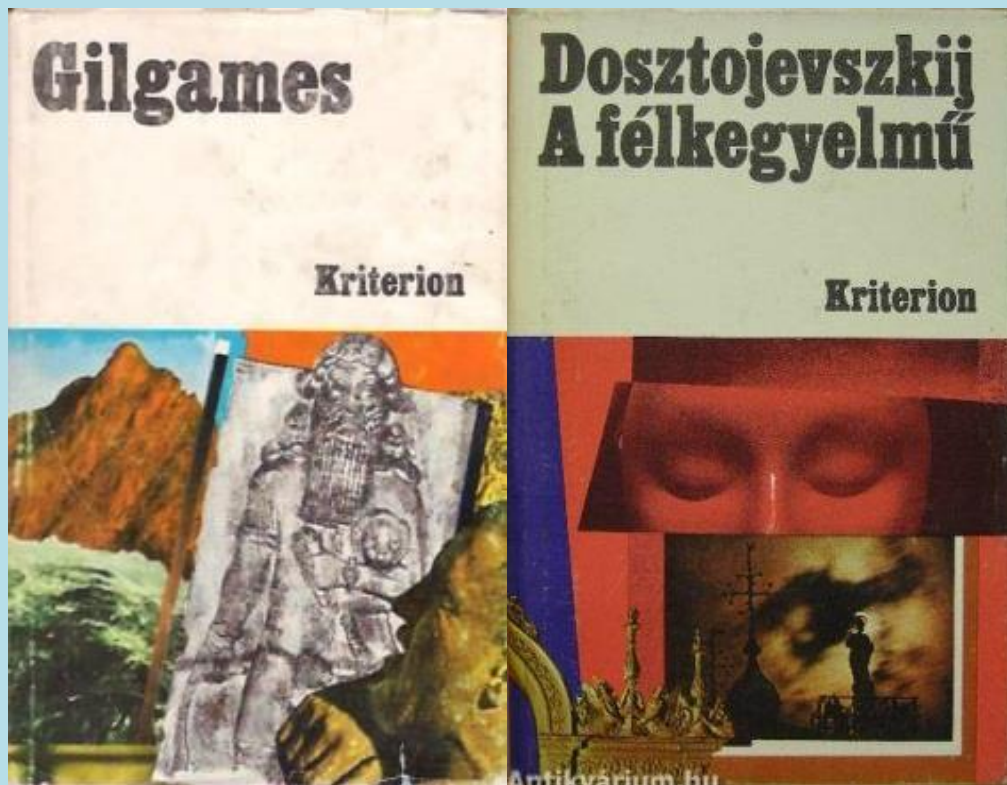

Magyarok kisebbségi sorban

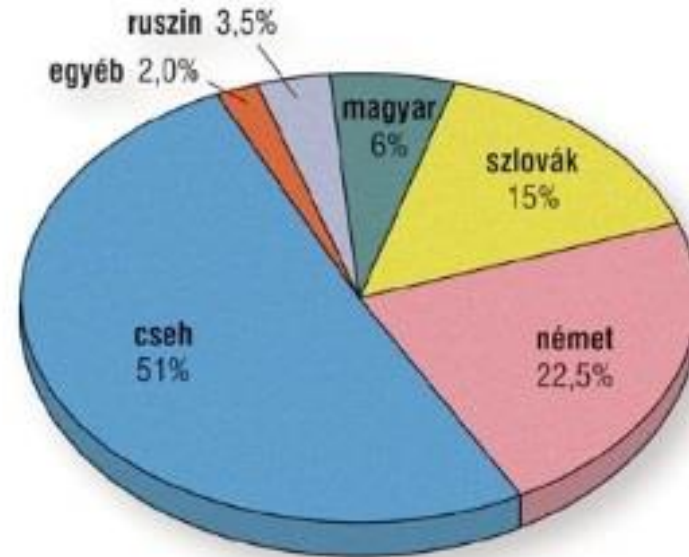
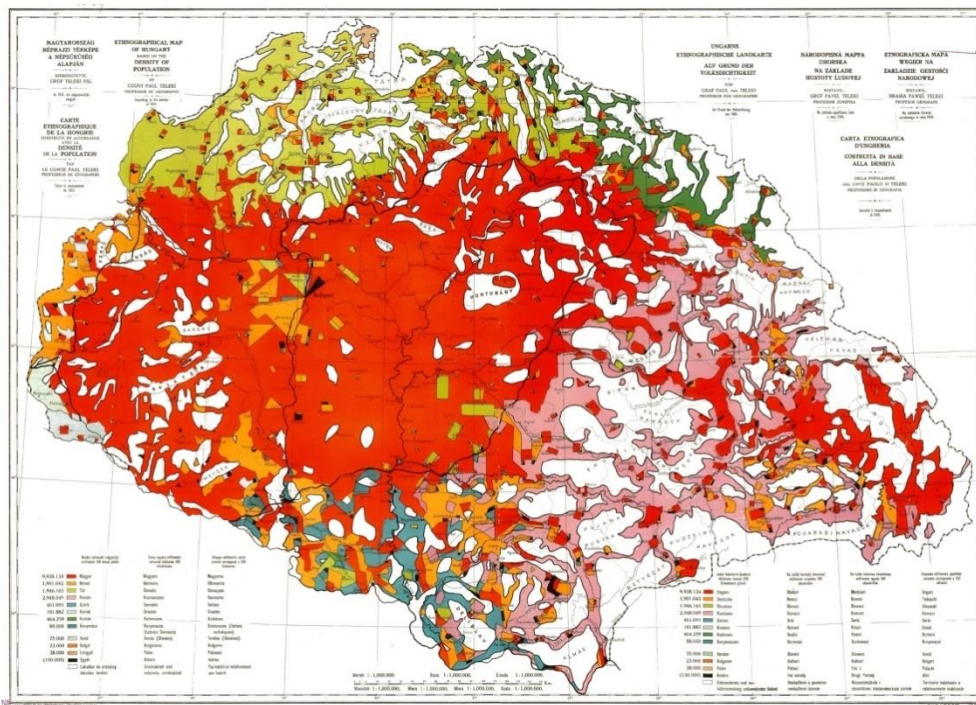

12.A

2025. márc. 4.

19. középszintű szóbeli tétel

1. Trianoni határok – nem etnikai határok

Csehszlovákia etnikai összetétele

	<u>1920</u>	<u>2013</u>	
CsSzl	1 M	520 ezer (Szlovákia)	fogyás három oka?
Románia	1,6 M	150 ezer (Ukrajna)	
Sz-H-Szl. Kir.	450 ezer	300 ezer (Szerbia)	
		15 ezer (Horvátország)	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>1. term. fogyás / előregedés</p> <p>2. asszim.</p> <p>3. elvánd.</p> </div>
		10 ezer (Szlovénia)	
Ausztria	25 ezer	10 ezer	

Σ **1920** 7,2 M magyar Magyarországon – 3 M külföldön
2024 9,6 M – 1,8 M a szomsz. államokban
 (+ Ny-Európa, USA...)

2. Revíziós lépések – a II. világháború előtt és alatt – ?

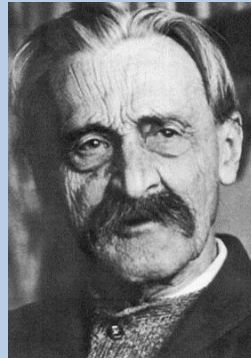
- I. bécsi döntés (1938) → D-Felvidék
- kárpátaljai bevonulás (1939) → Kárpátalja hiányzó (nem magyar lakosságú) részei
- II. bécsi döntés (1940) → É-Erdély
- délvidéki bevonulás (1941) → Bácska + baranyai ▲ + Muraköz

→ 14,6 M lakos
75% m
0,5 M m határon túl

3. Magyar élet az utódállamokban 1920 és 1939 között

- homogén nemzetállam eszméje → **cél: magyarok beolvasztása**
- országon belüli **áttelepítések** (II. vh. után is) – ?
- sokan **átköltöztek Mo-ra**, főleg az értelmiségiek
magyar iskolahálózat ↓
- **földosztás a magyar birtokosok kárára**
- **egyházak szerepe!** → iskolák
Erdély: élénk kulturális élet – ?

- Tamási Áron, Áprily Lajos
- Kós Károly Sztánára költözik →
- Márton Áron – ?
- Esterházy János – ?

Catedrala ortodoxă „Înălțarea Domnului” din Târgu Mureș (1925–1934)

*A magyarok kinnzák Krisztust
és a tehetetlen románok sírnak*

?

4. 1945 után

- **párizsi béke** (1947. febr. 10.)
  - pozsonyi hídfő elcsatolása – ?
  - Ø kisebbségvédelem
  - szuverenitás Ø áll helyre (**SZEB Ø**)
  - jóvátétel – ?
- Jugoszlávia
  - **bácskai vérengzés** – ?

kettéfűrészelés, karóba húzás, tankkal
hajtanak a földbe ásott emberek fejére...

*A csurogi tömegsír feltárása
az 1950-es években. Az
áldozatok testét a feltárást
követően egy enyvégyárnak
adták át feldolgozásra
a szerb hatóságok*

Joszip Broz Tito

"Voltak, akiket kettéfűrészelték vagy karóba húztak, másokat elevenen elégettek vagy eltemettek. Egyeseknek leszaggatták a körmüket, felhasogatták a bőrüket, majd besózták. Láttam egy csecsemőfejet a falhoz vágva, az agyveleje szét volt loccsanva. Az egyik asszony terhes volt, mikor kitaposták belőle a gyereket. Sok esetben meggyfa botra kötött tízkilós ólommal verték agyon az áldozatokat, volt, akinek az orra is leszakadt az ütéstől. Legtöbbjüknek azonban egyszerűen csak fejszével levágták a fejét. Az asszonyok sírva keresték fiaikat, férjüket a holttestek között. Mindenütt vértócsában feküdtek az emberek. Szörnyű látvány volt."

– **Vajdaság Autonóm Tartomány:** ma is létezik! (1974–)
6 hivatalos nyelv (ho, ma, román, ruszin, szerb, szlovák)

- Szovjetunió

- a kárpátaljai magyar férfilakosság (20–30 ezer)
a GULAG-ra hurcolása

- „**A magyar kérdés vagonkérdés.**”
(Sztálin) a kárpátaljai magyarokról

- Románia

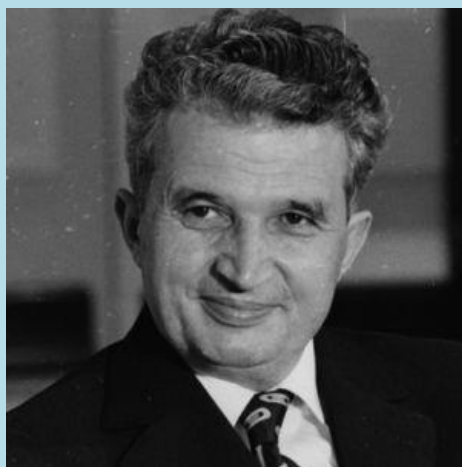
- 1944 ősze: a Maniu-gárda magyarokat gyilkol
- **önként menekül** 135 ezer erdélyi és 66 ezer jugoszláviai magyar
- Maros-Magyar Autonóm Tartomány

(1952–1968)

„Az autó magyar, de román sofőr vezeti.”

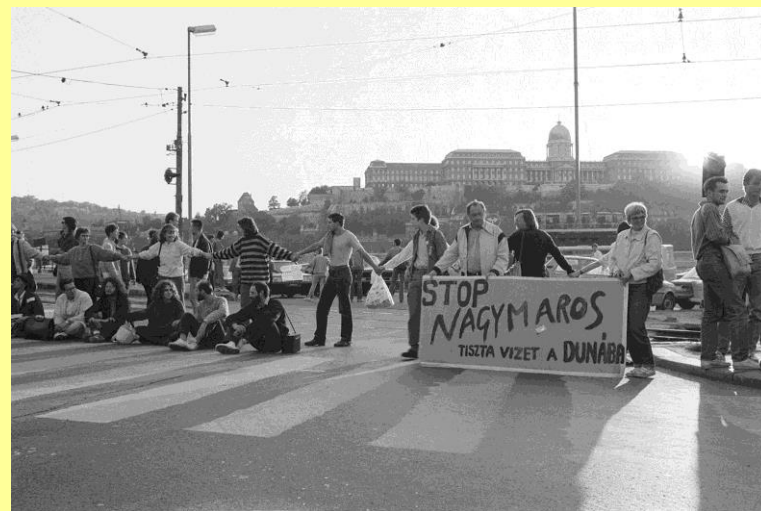
- **Nicolae Ceaușescu**

→ falurombolás terve — pl. **Bözödújfalú** (1989)

- Bp.: tömegtüntetések 1988-ban – ?

az erdélyi falurombolás ellen (1988. jún.)

a nagymarosi vízierőmű megépítése ellen (1988. ősz)

} mo.-i rendszervált.
fontos előzményei

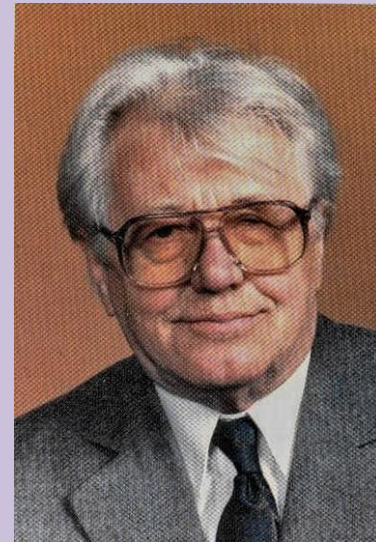
- ?

- a Ceaușescu uralmát megdöntő 1989. évi forradalmat **Tőkés László** temesvári ref. lelkész robbantja ki

- Marosvásárhely, 1990: „fekete március”
→ **Sütő András író**
a fél szemére megvakul

- Csehszlovákia

- **kassai kormányprogram (1945. ápr. 5.)**

németek és magyarok
KOLLEKTÍV BŰNÖSSÉGE – ?

[Potsdam!!!]

- **Beneš-dekrétumok** (elnöki rendeletek):

- magyarok és németek megfosztása
állampolgárságuktól

(hacsak nem voltak aktív ellenállók)

- német és magyar iskolák bezárása

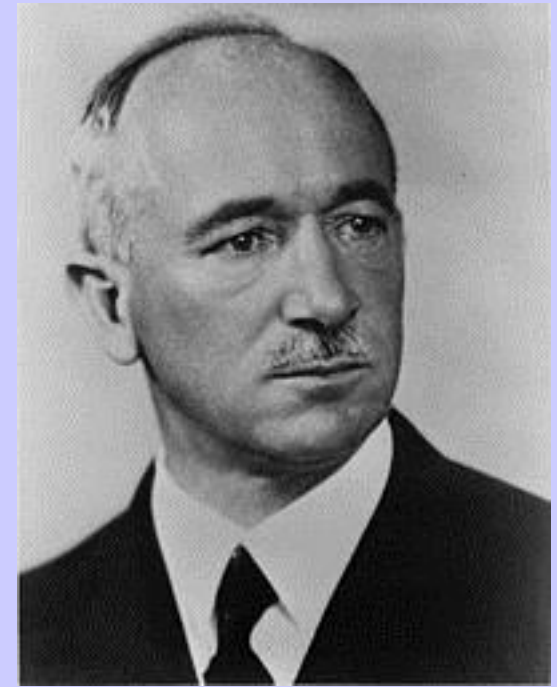
- **istentiszteletnek nyelve, földek elkobzása stb.**

- kb. 40 ezer magyar → Csehország

- **reszlovakizáció – ?**

magyarok nyilvános megjelölése: M betű ↔ **dem. CsSzl...**

- **Σ jogfosztás**

Edvard Beneš, CsSzl elnöke

- 1945 után: → minden németet (3M) kitelepítenek CsSzl-ból, Mo-ról mintegy 200 ezer németet
- 1946–49: **csehszlovák-magyar lakosságcsere**: kb. 100 ezer m-t telepítenek át Mo-ra, ahonnét 70 ezer szlovák érkezik
a potsdami békekonferencia elutasította, hogy minden magyart űzzenek el a Felvidékről

Szocializmus kora – összefoglalóan

- állammal szembeni kiszolgáltatottság (rendőrállam, személyi kultusz)
- államosítás, egyházak helyzetének korlátozása
- erőszakos asszimiláció
- Kádár: struccpolitika; **1958-ban Romániában egy pohárköszöntőben köszönetet mond az 1956–57-es román segítségért, és kijelenti: „itt laknak magyar származásúak is.”**

5. A rendszerváltás után

- helyzetük óriásit javult
  - ← polgári szabadságjogok
  - ← magántulajdon
(bár a restitúció akadozik)
  - ← egyházak szabadon
  - ← magyar pártok
- ugyanakkor: nacionalista
magyarellenes pártok, etnikai ellentétek
pl. Gheorghe Funar – ?

Malina Hedvig

2006-ban ismeretlenek megverték Nyitrán, mert magyarul beszélt mobiltelefonjába az utcán. Az elkövetőket a rendőrség nem fogta el, Malina Hedviget viszont eljárás alá vonta

Szerbia, 2010': magyarverések

- EU nem túlzottan segítőkész – ?
  - fokozódó elvándorlás Mo-ra
  - délszláv háború – ?
-
- a környező országokban mind létszámuk, mind az össznépeséghez viszonyított arányuk csökken
  - léteznek-e egységes magyar pártok – ?
  - szimbolikus kérdések,
pl. Szatmárnémeti, Marosvásárhely polgármestere

